

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK FELÜGYELETÉÉRT ÉS FOGYASZTÓVÉDELEMÉRT FELELŐS ALELNÖK

Vezetői körlevél a fizetési moratóriumba 2021. november 1-jével belépett ügyfelek kitétségeinek kezeléséről, valamint a minimum értékvesztés szintekről és a portfóliószintű management korrekciók elszámolásáról

A körlevél címzettjei a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény előírásai alapján a pénzügyi beszámolóját a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS-ek) szerint összeállító magyarországi székhellyel rendelkező, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 7.§-a szerinti pénzügyi intézmények és a harmadik országbeli intézmények magyarországi fióktelepei (a továbbiakban: intézmény).

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) kiemelt figyelemmel kíséri a felügyelt intézmények moratóriumban lévő kitétségeit és az értékvesztés szintjeinek alakulását, továbbá folyamatosan értékeli a felmerülő kockázatok alakulását. Ezért az MNB a jogalkotási és nem jogalkotási jellegű, nem egyedileg elrendelt hiteltörlesztési és fizetési moratórium (a továbbiakban: moratórium) tényének figyelembevétele a nemteljesítés, az átstrukturálás és az értékvesztés számítás során elvárt minimum szintek alkalmazása és elszámolása, valamint a portfóliószintű management korrekciók, ún. overlay-ek alkalmazása és elszámolása, tekintetében kialakított javaslatait az alábbiak szerint fogalmazza meg.

A moratórium tényének figyelembevétele a nemteljesítés, az átstrukturálás megállapítása és az elvárt minimum értékvesztés szintek kapcsán

- Nemteljesítés:

A hiteltörlesztési moratórium veszélyhelyzettel kapcsolatos különös szabályainak bevezetéséről szóló 637/2020. (XII. 22.) Korm. rendelet alapján 2021. november 1-jét követően moratóriumban lévő kitétségek esetében az 575/2013/EU rendelet 178. cikke szerinti nemteljesítés-fogalom alkalmazásáról szóló 13/2019. (VII. 2.) MNB ajánlás [a továbbiakban: 13/2019. (VII. 2.) MNB ajánlás] 15. pontjára tekintettel a késedelmes napok számítását továbbra is fel kell függeszteni, ami alapján a default-esemény bekövetkezését a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CRR) 178. cikk (1) bekezdés b) pontja szerint nem szükséges megállapítani. Ez azonban nem érinti a CRR előírásait alkalmazó intézmények azon kötelezettségét, hogy a módosított fizetési határidők figyelembevételével, de továbbra is vizsgálják az érintett kitétségek defaulted kitétséggé történő besorolásának más, a CRR 178. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott („unlikely to pay”) feltételek bekövetkezése miatti szükségességét. A késedelmes napok számítását a moratórium lejártát követően onnan szükséges folytatni, ahol a moratórium kezdőnapján az megállításra került.

- Átstrukturálás:

Minden esetben az ügylet és az ügyfél vizsgálatának eredménye alapján szükséges az intézménynek döntést hoznia az egyes kitétségek - a koronavírus világjárvány miatt kialakult rendkívüli helyzet, illetve

a moratórium kapcsán megkötött szerződésmódosítások következtében - átstrukturált követelésként történő nyilvántartásáról.

Azoknál a lakossági kitettségeknél, amelyek esetében 2021. november 1-jét megelőzően az átstrukturálttá minősítés kizárólag a moratórium miatt a 2021. január 21. napján módosított az IFRS 9 standard alkalmazásában a makrogazdasági információk felhasználásáról és a hitelkockázat jelentős növekedését jelző tényezőkről szóló vezetői körlevél alapján került megállapításra, az átstrukturált követelésként tartó nyilvántartás a moratóriumból 2021. november 1-jét megelőzően kilépett és azóta újból törlesztő, vagy a 2021. november 1-jével a fizetési moratóriumba (saját döntés vagy jogszabályi rendelkezésnek való meg nem felelés miatt) be nem lépő, vagy a moratóriumban 2021. november 1-jével belépő, de abból a későbbiekben kilépő, vagy a moratórium lejártát követően újból törlesztő adósok kitettségei esetében legalább hat hónap megfigyelési időszak elteltét követően megszüntethető, ha ezen időszak alatt nem volt 30 napot meghaladó késedelem és a hátralék összege nem haladta meg a 100 eurót, továbbá nem áll fenn olyan körülmény, amely önmagában átstrukturálást eredményezne.

A 13/2019. (VII. 2.) MNB ajánlás a kényszerű átstrukturálás, mint default-esemény jelző tényező tekintetében a nem teljesítő kitettségre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet szerinti átstrukturálás fogalom alkalmazását várja el. Az MNB nem látja indokoltnak, hogy a CRR 178. cikke alkalmazása tekintetében az érintett intézmények a 2022. június 30-ig tartó átmeneti időszakban ettől eltérő gyakorlatot kövessenek.

A kényszerű átstrukturálást nem szükséges azonban default-esemény bekövetkezését jelző tényezőnek tekinteni a moratóriumban lévő kitettségeknél, amennyiben a 13/2019. (VII. 2.) MNB ajánlás 47. pontjában meghatározott pénzügyi kötelezettség csökkenés az 1%-os küszöbértéket kizárólag a moratórium igénybevétele miatt haladja meg, feltéve, hogy nem áll fenn olyan körülmény, amely önmagában átstrukturált kitettséggé váló nyilvántartást eredményezne.

A kényszerű átstrukturálás default eseményt jelző tényezőként történő értékeléséhez az MNB azt tartja jó gyakorlatnak, ha az intézmény a 13/2019. (VII. 2.) MNB ajánlás 48. pont c) alpontjában foglalt jelentős türelmi idő kezdő időpontja a jelen vezetői körlevél hatályba lépésekor hatályos Jogszabályban¹ szereplő moratórium lejáratát² követő átstrukturálttá minősítés, azaz a tényleges szerződés módosítás dátuma.

Moratóriumba történő belépés hatása a stage besorolásra:

Az MNB véleménye szerint 2021. november 1-jét követően az ügyfél moratóriumban való részvétele a hitelkockázat növekedéseként értékelendő, azonban azt, hogy ez a hitelkockázat növekedés jelentős-e, vagy sem, az ügylet egyedi jellemzőinek vizsgálata határozza meg, így az ügylet Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) szerinti stage besorolása is ennek függvénye. Az MNB a fizetési moratóriumban történő részvételt olyan tényezőnek tekinti, amely során indokolt lehet legalább a Stage2-es kategória alkalmazása a moratóriumba önként belépett ügyfelek ügyletei esetében, ezért, ha az intézmény a moratóriumban lévő ügylet Stage1-es kategóriában tartása mellett dönt, elvárt ennek a döntésnek a részletes, evidenciákkal alátámasztott indoklása.

Minimum értékvesztés szintek:

Tekintettel a koronavírus világjárvány miatt fennálló számos számítási és módszertani bizonytalanságra, az MNB által elvárt, hogy az intézmények által nyilvántartott értékvesztés fedezettségi szintje intézményi szinten – az azonos konszolidációs körbe tartozó intézmények esetén csoportszinten - szegmensenként

¹ az egyes kiemelt társadalmi csoportok, valamint pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálását szolgáló átmeneti intézkedésekről szóló 2020. évi CVII. törvénnyel, valamint a hiteltörlesztési moratórium veszélyhelyzettel kapcsolatos különös szabályainak bevezetéséről szóló 637/2020. (XII. 22.) kormányrendelettel elrendelt fizetési moratórium

² 2022. július 1-e utáni első átstrukturálás időpontja

és stage kategóriánként 2022. június 30. napjáig tartó időszakban érje el, vagy haladja meg az aktuális állományi adatokra vetített, 2021. év II. negyedév végi átlagos értékvesztés-fedezettség mértékét.

A portfóliószintű management korrekciók, ún. overlay-ek alkalmazása és elszámolása:

Amennyiben az intézmények számára nem áll rendelkezésre megfelelő információs bázis a hitelkockázat-növekedés értékelésére, illetőleg a modellek újralibrálására, azonban a hitelkockázat jelentős növekedése valószínűsíthető, akkor javasolt a modellek szakértői alapú kiigazítása, és ezzel összefüggő portfóliószintű management korrekciók, ún. overlay-ek alkalmazása és elszámolása. Az overlay egy olyan egyösszegű várható veszteség érték, amelyet az intézmény azon kockázati faktorok alapján határoz meg, melyeket az alkalmazott modellje nem, vagy nem teljesen fed le, ezért ezen kockázatok hatását a modellek futtatásával bottom-up alapon nem lehet megfelelő módon számszerűsíteni, azonban a kockázat mértéke az intézmény megítélése szerint szignifikánsnak feltételezhető.

Az MNB által elvárt, hogy a portfólió szintű overlay-ek elszámolása ugyanazon jóváhagyási folyamat mellett történjen, mint a csoportos értékvesztés szint, továbbá, hogy annak megfelelőségét az intézmény negyedévente felülvizsgálja, a rendelkezésre álló információk alapján hozzon döntést arról, hogy annak szintjét megfelelőnek gondolja a negyedév alatt felgyűlt új információk alapján vagy kiigazítás szükséges.

Az MNB a vezetői körlevélben foglaltak teljesülését mind a folyamatos felügyelés, mind a helyszíni vizsgálatok során kiemelt figyelemmel fogja kísérni annak érdekében, hogy az egyes intézményeknél az értékvesztés elszámolását tekintve ne legyenek indokolatlan mértékű eltérések a módszertanok különbözőségéből fakadóan.

Budapest, 2021. november 25.

Dr. Kandrács Csaba s.k.
a Magyar Nemzeti Bank alelnöke